

низку переваг, такі як підвищення ефективності у роботі, розвиток особистісної ресурсності та відчуття благополуччя. Перспективи подальших досліджень пов'язані із встановленням зв'язків між рівнем розвитку усвідомленості та особистісною ресурсністю психологів та розробкою програми розвитку особистісної ресурсності на основі усвідомленості.

ЛІТЕРАТУРА

1. Каплуненко Я., Кучина В., Адаптація та валідизація короткого п'ятифакторного опитувальника майндфулнес (ПОМ-15)». *Організаційна психологія. Економічна психологія*, 2023. Вип. 1(28). С. 95–105. URL: <https://doi.org/10.31108/2.2023.1.28.10>.
2. Медінцов І. Структура та моделі усвідомленості. *Молодий вчений*. 2021. №8(84). С. 210–214, 2021. URL: <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2020-8-84-426>.
3. Braun K., Ryan R. Mindfulness: Theoretical Foundations and Evidence for its Salutary Effects. *Psychological Inquiry*. 2007. Vol. 18 (4). P. 211–237.
4. Hodgins H., Knee C. The integrating self and conscious experience». *Handbook of self-determination research*. 2002. P. 87–100,
5. Kabat-Zinn J. *Full Catastrophe Living: How to Cope with Stress, Pain and Illness Using Mindfulness Meditation*. Hachette: UK, 2013.
6. Keng S., Smoski M., Robins C. Effects of mindfulness on psychological health: A review of empirical studies. *Clinical Psychology Review*. 2011. Vol. 31(6), P. 1041–1056. URL: <https://doi.org/10.1016/j.cpr.2011.04.006>.
7. Deci E., Ryan R., Self-determination theory: A macrotheory of human motivation, development, and health. *Canadian Psychology*. 2008. Vol. 49(3), p. 182–185. <https://doi.org/10.1037/a0012801>

ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ В ДІЯЛЬНОСТІ ОСВІТНІХ ЗАКЛАДІВ ОСВІТИ: ІНТЕГРАЦІЯ НАУКИ І ПРАКТИКИ

Сугак Я. І.

*Заклад дошкільної освіти № 10 «Сонечко»
Лубенської міської ради Лубенського району Полтавської області
sugakyana21071991@gmail.com*

Дошкільне дитинство – дуже важливий період у житті дітей. Саме в цьому віці кожна дитина є маленьким дослідником, який з радістю і здивуванням відкриває для себе незнайомий і

дивовижний навколишній світ. Чим різноманітніша дитяча діяльність, тим успішніше йде різнобічний розвиток дитини, реалізуються її потенційні можливості та перші прояви творчості.

Ось чому одним із найближчих і доступних видів роботи з дітьми в дитячому садку є образотворча, художньо – продуктивна діяльність, що створює умови для залучення дитини до власної творчості, в процесі якої створюється щось гарне, незвичайне. Оскільки стрімко змінюються багато поглядів щодо педагогічних та художніх умов формування здібностей, змінюються дитячі покоління і відповідно має змінитися технологія роботи педагогів дошкільних закладів. Для цього необхідно поряд із традиційними методами та способами зображення включати і нетрадиційні інноваційні техніки малювання.

«Витоки здібностей та обдарування дітей – на кінчиках пальців. Від пальців, образно кажучи, йдуть найтонші нитки – струмки, які живлять джерело творчої думки...».

В. А. Сухомлинський

У закладах дошкільної освіти використовують різноманітні інноваційні підходи, одним з яких є інноваційна програма І. А. Ликової «Кольорові долоньки».

Педагогічна інноваційна програма «Кольорові долоньки»

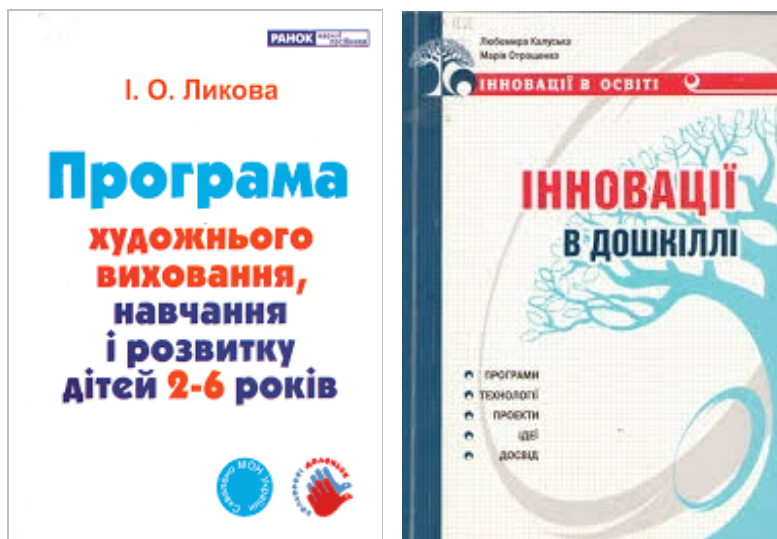
Авторська програма художнього виховання, навчання й розвитку дітей 2-6 років «Кольорові долоньки» є варіантом реалізації базисного змісту й специфічних завдань художньо-естетичної освіти дітей в образотворчій діяльності.

Дана програма забезпечена:

– сучасними наочно-методичними і практичними посібниками;

– містить систему занять з ліплення, аплікації й малювання для всіх вікових груп дошкільних навчальних закладів;

– програма «Кольорові долоньки» формує у дітей раннього й дошкільного віку естетичне ставлення й художньо-творчі здібності в образотворчій діяльності.

Метою програми є формування у дітей раннього й дошкільного віку естетичного ставлення й художньо-творчих здібностей в образотворчій діяльності.

Основними завданнями даної програми виступають:

1. Розвиток естетичного сприйняття художніх образів і предметів навколишнього світу як естетичних об'єктів.
2. Створення умов для вільного експериментування з художніми матеріалами й інструментами.
3. Ознайомлення з універсальною «мовою» мистецтва – засобами художньо-образної виразності.
4. Ампліфікація (збагачення) індивідуального художньо-естетичного досвіду (естетичної апперцепції).
5. «Осміслене читання» – розпредметнення й опредметнення – художньо-естетичних об'єктів за допомогою уяви й емпатії.
6. Інтерпретація художнього образу й змісту, замкненого в художню форму.
7. Розвиток художньо-творчих здібностей у продуктивних видах дитячої діяльності; виховання художнього смаку й почуття гармонії.
8. Створення умов для багатоаспектної й захоплюючої активності дітей у художньо-естетичному опануванні навколишнього світу.
9. Формування естетичної картини світу й основних елементів «я-концепції творця».

Дітям дуже подобаються заняття, що проводяться по програмі **«Кольорові долоні»**. Відмінною особливістю цієї програми від інших є інтеграція видів діяльності. Вважаю, що саме вона ефективно забезпечує потребу кожної дитини, а саме:

– вільно виявляти свої здібності та висловлювати інтереси, оскільки, з одного боку, дають більш багатопланове та динамічне художній зміст та, з іншого боку, менш прив'язана до стандарту (*стереотипу*) у пошуку задумів, виборі матеріалів, технік, форматів, що забезпечує високий творчий потенціал; приносять у діяльність дітей різноманітність та новизну.

Така діяльність є для дитини:

- природним способом освоєння навколишнього світу;
- розуміння свого місця у ньому, відкриття себе;
- способом розвитку мислення, сприйняття, моторики;
- розвиває дитину емоційно та творчо.

У програмі «Кольорові долоньки» сформульовані педагогічні умови, а саме:

- формування естетичного ставлення й художніх здібностей в активній творчій діяльності дітей;
- створення розвивального середовища для занять з малювання, ліплення, аплікації, художньої праці й самостійної дитячої творчості;
- ознайомлення дітей з основами образотворчого й народного декоративно-прикладного мистецтва у середовищі музею й дошкільного освітнього закладу.

З використанням інновації «Кольорові долоньки» на інтегрованих заняттях, з художньо-продуктивної діяльності даних підхід позитивно впливає на творчий розвиток дитини, розвиває уяву та дрібну моторику рук. Також малювання долоньками дозволяє дитині виражати емоції та почуття.

Під час занять-спостережень у дітей формується здатність сприймати живопис, встановлювати асоціації між кольором, настроєм.

Вправа «Я – дерево» допоможе дошкільникам із задоволенням перетворитися в образ і продемонструвати не лише його особливості, а й настрій. Після спостережень нашої чудової природи разом з дітьми чи підгрупою дітей можна створити чудові пейзажі природи, домальовуючи складні деталі пензлем або пальчиком, не забуваючи про дихальну гімнастику.

Малювати нетрадиційним способом – долонькою, пальчиком на повітряних кульках, створюючи малюнок на її поверхні, розвиває творчу уяву, мислення, дрібну моторику, виховує неабиякий інтерес до малювання. Хочу відзначити, що діти з ООП проявляють великий інтерес до малювання з використанням педагогічної інновації «Кольорові долоньки». Проявляють самостійність, навчаються уточнювати рухи пальців та їх координацію, розвивають дрібні м'язи рук, сенсорне сприймання, виконують словесні інструкції.

Слід також зазначити, що діти з особливими освітніми потребами (відповідно своїх можливостей) не всі можуть використовувати пензлик, або олівець, тому найдоступнішим способом малювання якраз і є малювання долоньками.

Малювати долоньками дуже легко – наносимо фарбу на долоньку і малюємо.

Дітям з особливими можливостями дуже подобається малювання пальчиками і долоньками, тому необхідно приділяти більше уваги даному способу малювання.

Дидактичними принципами інновації «Кольорові долоньки» є:

1. Принцип культуровідповідності: побудова та/або коректування універсального естетичного змісту програми з урахуванням регіональних культурних традицій.

2. Принцип сезонності: побудова та/або коректування пізнавального змісту програми з урахуванням природних і кліматичних особливостей певної місцевості в певний момент часу.

3. Принцип систематичності й послідовності: постановка та/або коректування завдань естетичного виховання й розвитку дітей у логіці «від простого до складного», «від близького до далекого», «від добре відомого до маловідомого й незнайомого».

4. Принцип циклічності: побудова та/або коректування змісту програми з поступовим ускладненням і розширенням від віку до віку.

5. Принцип оптимізації й гуманізації навчально-виховного процесу.

6. Принцип розвиваючого характеру художньої освіти.

7. Принцип природовідповідності: постановка та/або коректування завдань художньо-творчого розвитку із урахуванням «природи» дітей – вікових особливостей та індивідуальних здібностей.

8. Принцип інтересу: побудова та/або коректування програми з опорою на інтереси окремих дітей і дитячого співтовариства (групи дітей) у цілому.

Використання у роботі додаткових матеріалів: шкаралупа горіхів, стружка, листя, різна крупа, пластилін тощо.

«Дитяча творчість – це щось спонтанне, неповторне, безпосереднє, і разом з тим природне і дивовижне».

Діти все сприймають по-іншому й виражають у власних творах мистецтва. Саме дитяча творчість допомагає побачити і розпізнати, а згодом і розвинути таланти малюка.

Інноваційна програма художнього виховання, навчання й розвитку дітей 2-6 років «Кольорові долоньки» є:

- варіантом реалізації базисного змісту й специфічних завдань художньо-естетичної освіти дітей в образотворчій діяльності;

- містить систему занять з ліплення, аплікації й малювання для всіх вікових груп дошкільних навчальних закладів.

Саме тому, програма «Кольорові долоньки» формує у дітей раннього й дошкільного віку естетичне ставлення й художньо-творчі здібності в образотворчій діяльності.

ЛІТЕРАТУРА

1. Дитяча творчість: світ очима дітей (електронний ресурс).
2. Кольорові долоньки, барвисті ніжки: ваш малюк залишить слід! (електронний ресурс).
3. Ликова І. О. Програма художнього виховання, навчання і розвитку дітей 2-6 років «Кольорові долоньки». Формування естетичного ставлення і художніх здібностей в образотворчій діяльності/ І. О. Ликова.-Харків: Ранок, 2008.-128 с.
4. Орієнтовна програма інновації «Кольорові долоньки»(для дітей 5-го року життя), (електронний ресурс).